

Wat zijn associaties?

Associaties kunnen niet van bovenaf georganiseerd worden. Ze zullen vanuit de economische praktijk moeten ontstaan. Niemand kan dus vooraf zeggen hoe precies een associatieve economie zal functioneren.

Een associatie is een ontmoetingsplaats waar:

- tegengestelde individuele economische belangen van consumenten, handelaren en producenten bijeen worden gebracht;
- uitgegaan wordt van de concrete vraag/behoefte van de individuele consument;
- deze concrete vraag/behoefte een concreet potentieel aanbod ontmoet van de individuele deskundige handelaar en/of producent;
- in het overleg tussen de deelnemers de prijsbepaling plaats vindt op basis van de waarde van de goederen en diensten ten opzichte van elkaar;
- leverings- en afnamecontracten gesloten worden tussen de deelnemers.

Geen zegeltjes plakken of stempels sparen op een klantenkaart maar rechtstreeks overleg tussen de individuele klanten en de individuele producenten/handelaren over individuele behoeften en individuele mogelijkheden.

Consument, Producent en Handelaar, van vrijheid naar verantwoordelijkheid.

Wanneer we de associatieve relaties gaan stellen tegenover de traditionele, dan vallen er grote verschillen op, en grote mogelijkheden.

De consument leeft vanuit een legitieme, gezonde, terechte egoïteit: hoe bevredig ik mijn behoeften. De producent is in wezen altruïstisch: hij kan leven bij de gratie van het ontdekken van de behoeften van de ander. De relatie tussen beiden is steeds meer anoniem geworden en niet meer direct door mensen beïnvloedbaar. Op het moment dat het bewustzijn van mensen zich hier terugtrekt, ontstaat er een mechanisme: het vrije marktmechanisme dat nu het economische leven beheerst. De mens speelt geen rol meer.

Hoe gedraagt de consument zich hier? Hij wil **vrij zijn** in het uiten van zijn behoeften en het bevredigen daarvan, daarin drukt hij zijn eigen wezen uit: elk mens heeft een ander behoeftepatroon. Als de ergste aantasting ervaart de consument de beïnvloeding van zijn

behoeften. Ieder mens wil **vrij** zijn. We zijn nog niet zo ver, dat we ook **verantwoordelijk** willen zijn. Hoe groter het verlangen naar vrijheid, des te kleiner het gevoel van verantwoordelijkheid. Maar: vrijheid zonder verantwoordelijkheid leidt tot willekeur.

Het gaat hier om de verantwoordelijkheid van ieder individu zelf. Vanuit het geestesleven kun je erover discussiëren of een individu zijn behoeften in vrijheid mag stellen (moraliteit), in het economische leven kun je het een ander niet verbieden zijn behoeften te uiten en te trachten ze te bevredigen (realiteit). De vraag van de consument mag dus blijven bestaan, met de kans dat er een antwoord op komt.

Omdat de consument zich in vrijheid, zonder verantwoordelijkheid, opstelt, komt de producent/handelaar in **existentiële onzekerheid**. Als gevolg daarvan gaat hij proberen de markt te beheersen (kartelvorming, merknamen) en de consument te manipuleren (reclame, verborgen verleiders). Mét het risico dat de consument desondanks niet koopt: verspilling, 40% van het totale productieproces!

Zo komen we bij de noodzaak van associaties.

Niets werkt wanneer we het buiten ons bewustzijn om laten plaatsvinden. We moeten dus beginnen bij het ego, bij onszelf, bij de consument, en van daaruit wordt dan de producent bereikt, die van de consument afhankelijk is. Ieder associatief overleg kun je beginnen bij de basis, bij de kleinste cel. Hoe werkt dat?

Je moet eerst een levend beeld krijgen van de behoeften die er zijn. Die kan de consument in vrijheid bepalen en uiten.

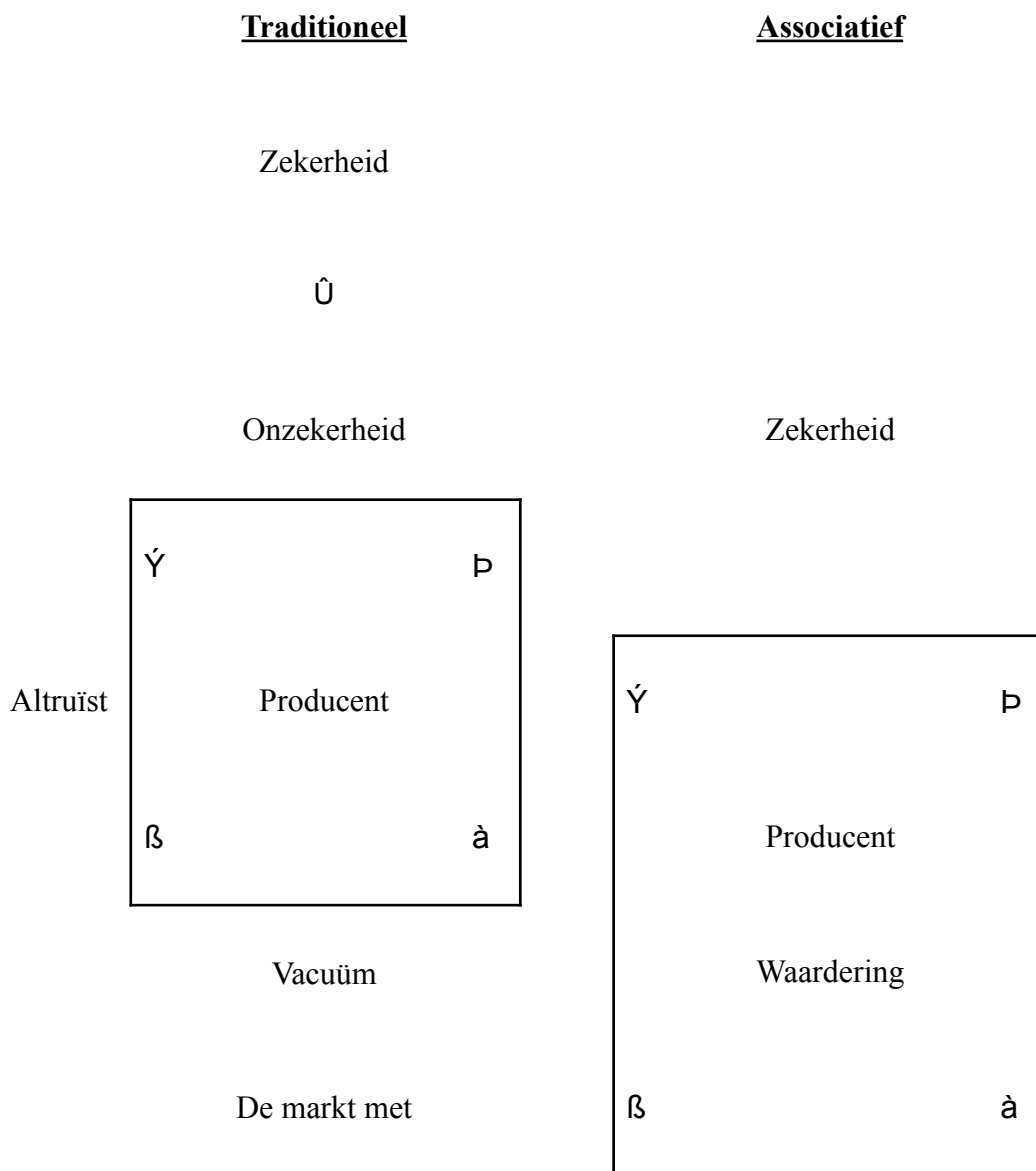
Dan moet de consument nagaan, wat het betekent als in zijn behoeften zou worden voorzien. Dat kunnen de producent en de handelaar hem vertellen. De consument ervaart daarmee de voorwaarden voor het vervullen van zijn behoeften, en krijgt een **levend inzicht**.

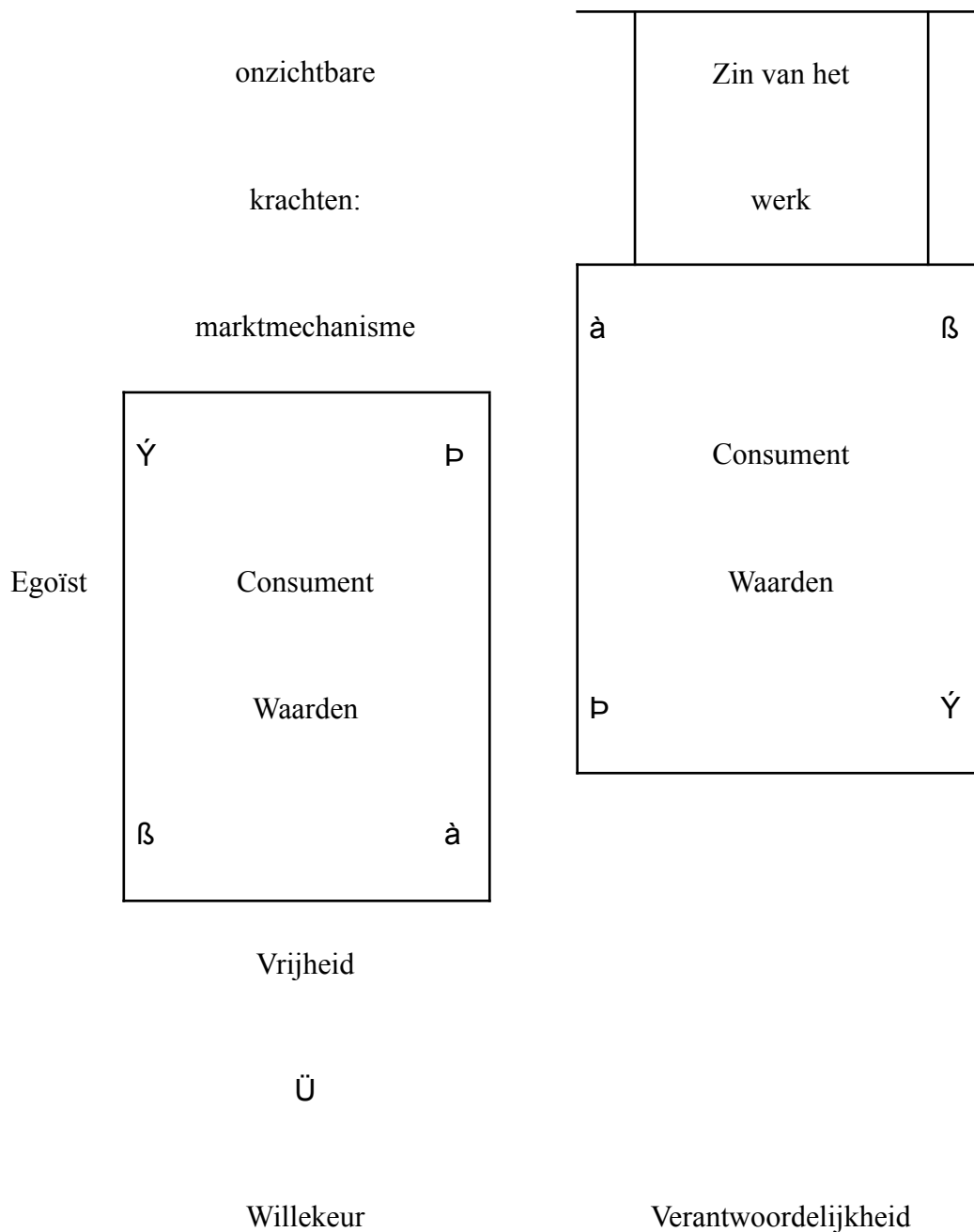
Op basis van dit inzicht kan de consument **bewuster** gaan handelen: het eerste begin van het nemen van een stukje **verantwoordelijkheid**. Op deze manier komt de wederzijdse bewustzijnsontwikkeling op gang vanuit de dagelijkse praktijk.

De consument bedingt bij het traditionele prijsvormingsgebeuren een zo laag mogelijke prijs. De producent/handelaar moet de prijs zo hoog mogelijk maken vanwege zijn onzekerheid. In het midden ontstaat een gat. Op het moment dat er winst dreigt te ontstaan, eist de consument dat de prijzen omlaag gaan, de werknemer dat de lonen omhoog gaan. De producent/handelaar gaat geheim reserveren. Overschotten gooien we weg. In alle gevallen wordt de winst verduisterd.

In het associatieve gebeuren gebeurt er iets anders. Door het inzicht dat de consument heeft gekregen slaat zijn egoïstische waardenwereld om in waardering. Hij streeft niet meer in de allereerste plaats naar lagere prijzen, en dat doet hij minder naarmate zijn bewustzijn groter wordt. De producent/handelaar kan ervaren dat hij werkt voor de reële behoeften van mensen, die de verantwoordelijkheid op zich hebben genomen. De producent/handelaar heeft nu meer zekerheid; er is minder verspilling, ook door de snellere wisselwerking via overleg.

De producent/handelaar weet zich gewaardeerd. Bij hem zie je nu de prijzen omlaag gaan. Er gaat nu een potentieel overschot ontstaan, dat geen van beide partijen wil hebben. Deze winst komt vrij en kan naar het geestesleven.

- Bij de producent kan de onzekerheid verdwijnen wanneer de consument zijn vrijheid omzet in verantwoordelijkheid en waardering, dat kan alleen door inzicht.
- Bij de consument kan het egoïstische standpunt een sociale dimensie krijgen en overgaan in waardering. Dat heeft tot gevolg dat de producent de zin van zijn werk gaat ervaren.

Prijsvorming

Wat uiteindelijk iets opbrengt, is niet de arbeid, maar het **Product van de arbeid**. Een object of dienst verandert pas in een 'Waar', is pas economisch relevant wanneer er een koper opdaagt. Of er gekocht wordt of niet: er is in beide gevallen evenveel werk verricht. In de samenleving circuleren 'producten van arbeid', en die worden betaald.

Zodra er vraag is naar een product, wordt het tot een 'Waar' in het economisch leven. Hiermee komt een warenstroom op gang, die in tegengestelde richting een geldstroom ten gevolge heeft.

De prijs van een 'Waar' is gelijk aan het inkomen van de mensen die er aan gewerkt hebben zoals verwoordt in de Oercl van de economie.

'Ieder mens zal voor zijn arbeidsproduct – dus niet voor zijn arbeid, arbeid behoort niet in het economische leven – zoveel aan inkomen ontvangen als hij voor zichzelf, zijn familie en al het andere waarvoor hij te zorgen heeft, nodig heeft om eenzelfde product of dienst opnieuw te vervaardigen of te leveren; dus zoveel als hij nodig heeft voor de bevrediging van zijn behoeften totdat hij eenzelfde product of dienst opnieuw vervaardigd of geleverd heeft.'

Grof gezegd: wanneer ik een paar laarzen of hoge schoenen vervaardig, dan moet ik voor deze paar laarzen of hoge schoenen zoveel aan inkomen ontvangen door de regelingen in het economisch leven, dat ik een nieuw paar laarzen of hoge schoenen vervaardigen kan, en, terwijl ik deze paar laarzen of hoge schoenen vervaardig, alles heb, wat ik voor mijzelf, mijn familie en voor andere algemene lasten nodig heb.

Nog enkele aspecten.

- In de economie wordt geen moreel oordeel uitgesproken over de wensen die de consument heeft: het gaat hier slechts om het vaststellen van een behoefte. De beoordeling of een behoefte zinloos, luxueus, schadelijk of wat dan ook is, is niet de taak van de economie, maar behoort tot het geestesleven.
- In een associatie kan ook beoordeeld worden of er van een artikel teveel of te weinig geproduceerd wordt. Dan kan men ingrijpen. Alleen dan kan er een juiste prijsvaststelling zijn wanneer het juiste aantal mensen in een bepaald gebied werkzaam zijn.

- Wanneer we het economisch proces goed inrichten, dan behoeven we maar drie à vier uur per dag te werken. Echter, een heleboel mensen zullen niet weten wat ze met die overige tijd gaan doen. Daarom kan het thans in zekere zin noodzakelijk zijn dat er zinloze arbeid verricht wordt bijvoorbeeld in de vorm van overproductie.

Over Coöperaties.

Associaties zijn geen coöperaties. Ze zijn principieel verschillend van elkaar zoals uit het volgende zal blijken.

Uit: Wikipedia

Geschiedenis

De coöperatie is een [Britse](#) uitvinding. In [1760](#) werden reeds coöperatieve meelfabrieken geopend in [Woolwich](#) en [Chatham](#). De arbeiders waren eigenaren van de fabriek en konden niet alleen meel, maar ook brood, boter en zelfs thee en suiker van de fabriek kopen. [Robert Owen](#) (1771-1858) werd door het idee geïnspireerd. In 1816 stelde hij aan het Britse parlement voor coöperatieve gemeenschappen op te richten. Dit leidde weer tot de oprichting van het tijdschrift "The Co-operator", dat instructies bevatte voor het oprichten en besturen van een coöperatieve gemeenschap. De aanhangers van het idee organiseerden een aantal congressen in de jaren 1831-1835 waar langzaam het idee van coöperatieve gemeenschappen plaats maakte voor coöperatieve winkels.

De coöperatie is een soort vereniging. Vrijwel alle wettelijke bepalingen over de vereniging zijn van toepassing op de coöperatie. De coöperatie heeft net als de vereniging leden. De hoogste zeggenschap ligt dan ook bij de Algemene Ledenvergadering. Deze vergadering benoemt het bestuur en eventueel de raad van commissarissen.

Wat steeds blijft gelden is: de leden hebben altijd het laatste woord.

Coöperaties zijn werkzaam op basis van het democratische principe. De individuele belangen zijn ondergeschikt aan het collectieve oordeel.

Dit gemeenschapsprincipe is achterhaald gezien het gestelde in de Sociologische basiswet van 1898 die luidt:

"De mensheid streeft in het begin van haar culturele bestaan naar het ontstaan van sociale verbanden; aanvankelijk werd het belang van het individu opgeofferd aan het belang van deze verbanden; de verdere mensheidsontwikkeling leidt evenwel tot bevrijding van de individu uit deze verbanden en tot een vrije ontplooiing van zijn eigenschappen en behoeften."

In de associaties bestaat er geen gemeenschappelijk ledenbesluit waaraan je ondergeschikt bent, eventueel tegen je eigen belangen in, maar worden er persoonlijke afspraken gemaakt tussen individuele mensen over het voldoen aan de wederzijdse individuele belangen.

In de associaties wordt het gestelde in de Sociologische basiswet in praktijk gebracht.